
RŮZNÉ

Kandidátské disertační práce

Před odbornými komisemi vědecké rady VA AZ byly v květnu a v červnu 1968 úspěšně obhájeny dvě kandidátské disertační práce.

Podplukovník Ing. Jan Pavel obhájil práci na téma „**Studie o vlivu požadavků soudobé bojové činnosti na strukturu a metody taktické přípravy vševojskových jednotek**“.

Cílem práce je ukázat stále rostoucí požadavky výchovně vzdělávací činnosti v oblasti taktické přípravy vševojskových jednotek a analyzovat uvedené požadavky z hlediska časových a prostorových možností v její dosavadní struktuře.

V první části práce rozebírá a vytyčuje požadavky soudobé bojové činnosti na taktickou přípravu vševojskových jednotek. Novým požadavkům vševojskového boje na stupni vševojskových jednotek odpovídá podle disertanta nová taktika vedení bojové činnosti — převážně na bojových vozidlech pěchoty a tancích. Další rozvoj konvenčních zbraní a postupné zavádění jaderných prostředků i do stupně útvaru a jednotky ukazuje na potřebu zvýšit taktickou samostatnost vševojskových jednotek. Proto v jejich taktické přípravě nemůže jít jen o pouhé zvládnutí základních druhů bojové činnosti v dosavadním chápání. Taktická příprava musí vytvářet optimální podmínky k rozvíjení a uplatňování i morální, psychologické a fyzické odolnosti a připravenosti vojsk.

Zvyšovat požadavky na všestrannou připravenost vojáků vyžaduje rovněž prohloubit úroveň jejich teoretické přípravy, zejména tam, kde praktický výcvik a použité metody nemohou již dát samy o sobě plnou představu o budoucí bojové činnosti.

V druhé kapitole disertant uvádí požadavky na organizační strukturu a metody taktické přípravy vševojskových jednotek. Nejprve rozebírá strukturu taktické přípravy v hlavních kapitalistických armádách a ukazuje hlavní výhody této struktury a metody výcviku.

Struktura taktické přípravy naší armády neodráží dosud plně požadavek kvalitní, všestranné a komplexní taktické připravenosti vševojskových jednotek. Již při výcviku jednotlivce dochází k značnému obsahovému i tematickému zjednodušování požadavků. Časové možnosti neumožňují mnohdy zvládnout základní činnosti z hlediska potřeb pohybu na bojišti a z hlediska využívání palebné síly a manévru tanků a bojových vozidel pěchoty při vedení boje z těchto vozidel.

Taktický výcvik čety a roty tvoří v dnešní struktuře výcviku těžiště celkové taktické připravenosti. Stinnou stránkou tohoto výcviku je však podle disertanta skutečnost, že těžiště taktického výcviku roty je položeno na takticko-poradová (průpravná) cvičení a pouze menší část hodin je věnována polnímu taktickému výcviku.

Podplukovník Ing. Pavel vyhodnotil několik plánů bojové a politické přípravy útvarů. Na základě těchto rozborů ukazuje, že v oblasti taktického výcviku dochází též ke značným deformacím výcviku vlivem nedodržování metodické posloupnosti a v důsledku zjednodušování materiálních podmínek a možností. Praxe potvrdila, že při plukovních a divizních taktických cvičeních již v údobí výcviku družstva nebo čety se projevuje více negativních stránek, než pozitivních výsledků ve výchovně výcvikovém procesu jednotlivce a jednotek.

V další části práce disertant formuluje „základní pohledy na zkvalitnění dnešních metod taktické přípravy vševojskových jednotek z hlediska jejich funkčního poslání na bojišti“. Kromě jiného v této části doporučuje výběr vojáků pro jednotlivé profese na základě psychologického sledování (zkoušek). Ve výcviku

jednotlivce se mají uplatňovat především ty metody, které vedou vojáka k maximálnímu rozvoji tvůrčích sil a schopností. Proto je třeba posilovat samostatnou práci a aktivitu při stanovení funkčních povinností. Prostor cvičení a cvičiště mají co nejvíce odrážet charakter soudobého bojiště.

Při výcviku osádky, družstva, čety a roty je třeba upevňovat znalosti, dovednost a počáteční návyky jednotlivců tak, aby vyústily v souhrnu základních bojových skupin (bojových kolektivů). Zkvalitnění taktického výcviku nezávisí jen na tom, jakých metod a forem se používá, ale i na tom, v jakém spojení a posloupnosti se těchto metod používá — tj. na metodické systematickosti jejich použití.

Při taktické přípravě praporu doporučuje takový způsob řízení výcviku, aby do něho byli aktivně zapojeni všichni příslušníci praporu a aby přitom docházelo k dalšímu prohlubování a smelování praporu.

Ve třetí kapitole uvádí „Ideový návrh na uspořádání struktury taktické přípravy vševojskových jednotek“. V návrhu mimo jiné nedoporučuje pravidelný taktický výcvik pluku a divize (tj. plukovní a divizní taktická cvičení). Získaný čas navrhuje využít k výcviku na stupni jednotlivce a jednotek.

V prvním výcvikovém roce by měl být taktický výcvik jen do praporu vto. Zato by však měl být větší počet rotních a praporeních taktických cvičení (nejméně 3—4 za výcvikový rok).

Další doporučení disertanta se týká zkvalitnění metod taktické přípravy. Tak např. zdůrazňuje nutnost rozšířit samostatné studium a samostatnou práci při velitelských cvičeních, při zaměstnáních s využitím plastického stolu, miniaturního bojiště a při zaměstnání v polních podmínkách. Jednou z důležitých cest zkvalitňování výcviku vidí v přesném dodržování zásad a požadavků metodiky taktické přípravy jednotek.

Disertační práce podplukovníka Ing. Jana Pavla je uložena v Ústřední tajné knihovně VA AZ pod čj. 020430.

Generálmajor Josef Slabý zpracoval kandidátskou disertační práci na téma

„Týlové zabezpečení armádní útočné operace bez použití jaderných zbraní“.

Disertant v ní vytyčil cíl „řešit nejzávažnější problémy, dotýkající se zvláště týlového zabezpečení útočné operace, vedené v podmínkách bez používání jaderných zbraní“. Ke splnění tohoto cíle především zkoumá, zda bude třeba při variantě bez jaderných zbraní měnit tabulkové počty dopravních vozidel, výši a rozložení pohyblivých zásob materiálních prostředků. V dalším řeší otázky týlového zabezpečení, spojené s přechodem na jaderné podmínky. V závěru práce navrhuje některá opatření v materiální oblasti

pro případ zahájení války bez jaderných zbraní.

V celé práci generálmajor Slabý výrazně podtrhuje myšlenku, že operace — anebo alespoň jejich zahájení — vedené v podmínkách bez jaderných zbraní se podstatně liší od typických operací raketové jaderné války — charakterem a způsobem vedení, prostorovým rozmachem, tempem postupu vojsk, naplní bojové činnosti i dobou trvání. I když týlová činnost v takové situaci bude probíhat v nesrovnatelně příznivějších podmínkách, bude pod neustálou úhrozou jaderných úderů. Již proto organizace a činnost týlu v operaci vedené bez jaderných zbraní nemůže být prostým návratem k modelu z konce druhé světové války, nehledě i na další změny, kterými vojska od té doby prošla.

Kandidátská disertační práce generálmajora Slabého je uložena v Ústřední tajné knihovně VA AZ pod čj. 09055/1967.

OPRAVA

Žádáme čtenáře, aby si opravili chybné údaje v čísle VM 5/1968 na straně 38 takto:

- v tabulce 2 — sloupec „P-27“ opravit 9 na 27 (součet 27)
 - sloupec „Celkem“ opravit 18 na 36 (součet 44)
 - v tabulce 3 — sloupec „RPG“ organické opravit 9 na 27
 - posilové opravit — na 6 (součet 33)
 - sloupec „Celkem“ organické opravit 11 na 29
 - posilové opravit 6 na 12 (součet 41).
-